

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — Poverjeništvo Ljubljana.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Francišanska ulica 6/1. Rokopisov ne vracamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din, za inozemstvo 80 Din. Člani pov. UJU plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davek posebe. Pošt. čk. rač. 11.197. Telefon 3112.

Narodni poslanci — storite svojo dolžnost!

Položaj državnega uradništva je postal naravnost neznošen.

Plače ne zadoščajo za najpreprostejše življenje, draginja harsča od dne do dne, državni krmilarji se pa niti najmanj ne zga-nejo, da bi pričeli vsaj razmišljati o upro-pašanju državnega uradništva, ki so mu vzrok nezadostni prejemki. Dohodki ne do-sezajo minimuma za najprimitivnejše življe-nje.

Kakor bi se rojali iz bede je v nasprotju z od pomočjo celo znižala država prejemke svojemu uradništvu. Pod pretvezo poplave so se izvršili prvi odtegljaji in letos drugi — za nabavljajke zadruge. Dolžna razlika se obljublja od leta do leta, od vnanjega po-sojila do posojila. V srcih državnega uradništva se pa vzbujajo in raste gnev, pada veselje do dela in veselje do življenja...

Obup tare družine, obup lega v sra družinskih očetov in mater!

A vsega tega ne vidijo naši narodni po-slanci, vsemu temu so nedostopni — to stopa v ozadje spričo strankarskih bojev, ki se jim zde važnejši od vprašanj zadovoljitve držav-nega uradništva, od vprašanj eksistence tiso-čev in tisočev.

V nasprotju z od pomočjo in ustvarja-njem ravnovesja sprejemajo zakone, ki do-našajo nova bremena državnemu uradništvu. Stanovnski zakon je pognal najemnino v neznošno višino, da mora vsak mesec odšteti državni uradnik polovico svoje plače samo za stanovanje. Stanarina, ki že prej ni dose-zala višine najemnin, je pa ostala neizpre-menjena in nosi naravnost v posmeh vsemu svoje ime. Z davčnim zakonom so se naložila ogromna bremena državnemu uradništvu.

Nihče pa ne pomisli, da kolikor mora dati državni uradnik za te poviške, si mora pritrpati edino pri prehrani in obleki, kar gre na račun njegovega zdravja, njegove de-lovne zmoglosti in na račun zdravja in za-dovoljstva njegove družine.

Danes vse tarna, vse godrnja in je ne-zadovoljno. In to po pravici, kajti to življe-nje, ki ga živi državno uradništvo, ni vredno imena življenja! Vsakdo je primoran gledati za postranskimi dohodki, ker s svojimi red-nimi prejemki ne more preživljati ne sebe in ne svoje družine.

Prevedba kronskih upokojencev na di-narske plače se ne gane z mrtve točke in za-man je vse tarnanje, zaman so vsi koraki in vse vloge za rešitev tega vprašanja. Zakon, ki je jasen, se ne izvede in velja dvojna me-ra — ena za nekatere stroke državnega urad-ništva, ki so že prevedeni in druga za učiteljstvo.

Organizacija je napravila že nešteto vlog in predlogov za izboljšanje gmotnega stanja. Protestirala je proti odtegljajem za poplave, a odločilni mogotci so šli preko protesta de-settisočev; protestirala je proti odtegljajem za nabavljajke zadruge, a zopet so gluha ušesa merodajnih faktorjev, ki tirajo z raz-nimi izgovori na finančni zakon in poobla-stilo stvar naprej; za prevedbo upokojencev so bili storjeni nešteti koraki, dobljenih je bilo polno obljub, a vse zaman — čas teče in vprašanje se ne gane z mrtve točke.

Zakona neče nihče več spoštovati! Merodajni činitelji imajo od organizacij vse predloge za ureditev gmotnega in prav-nega vprašanja uradništva in učiteljstva po-dane. Tudi naša organizacija je sodelovala pri izdelavi predlogov za revizijo uradniške-ga zakona. V kolikor ni bilo mogoče tam vnesti specijalnih zahtev, so jih organizaci-ji predstavili vnesli v projekt šolskega za-kona.

Toda revizija uradniškega zakona čaka na boljše čase, da pride kriza državnega

uradništva do vrhunca; še več — že v naprej obetajo, da z revizijo ne bo izboljšanja, ampak se izvrši le prenos enega dela dra-ginjskih doklad na plače, poslabšati pa ho-čejo pravni položaj v korist države, a v ško-do uradništva. Projekt šolskega zakona bo čakal najbrže zopet vladne krize in s tem bomo čakali zopet na nov projekt.

S tem vprašanjem pa bodo čakale še na-dalje rešitve nadzorniške doklade, upravi-teljske doklade, kurivo za učiteljstvo, uredi-tev stanovnskega vprašanja itd., itd.

Taki so izgledi!

Izboljšanje službenega razmerja učiteljstva narodnih šol na Češkem.

V svoji oktobrski številki prinaša »Služ-beni Vestnik« češkega prosvetnega mi-nistrstva predpise o službenem razmerju učiteljstva osnovnih in meščanskih šol. Ti predpisi so službena pragmatika, ki dopol-njuje zadnji zakon o plačah iz leta 1928., ki se kratko imenuje učiteljski zakon. Veljav-nost pragmatike sega nazaj do 1. decembra 1926, samo predpisi glede kvalifikacije in disciplinskih pregreškov so stopili v veljavo šele s 24. oktobrom t. l.

Po novi naredbi se ustanovljajo posebne kvalifikacijske komisije v dveh instancah: pri okrajnem šolskem uradu in pri deželnem šolskem svetu. Za učiteljstvo državnih, t. j. manjšinskih osnovnih šol pa se ustanovita komisiji pri pristojnem šolskem nadzorništvu in pri prosvetnem ministrstvu. Klasifi-kacijska komisija pri deželnem šolskem sve-tu in pri ministrstvu sta prizivni instanci. Vse kvalifikacijske komisije so peteročlan-ske, delujejo z navadno večino glasov in se obnavljajo ob začetku vsakega šolskega leta. Minister prosvete imenuje komisijo, pri mi-nistrstvu, v njej je najmanj en učitelj, pred-sedeje ji po činu najstarejši član. Kvalifika-cijsko komisijo pri deželnem šolskem svetu imenuje deželni predsednik, ki ji je obenem predsednik, če ne imenuje za sebe stalnega namestnika. Drugi člani te komisije so do-tični deželni šolski nadzorniki, gospodarski referent deželnega predsedstva in dva za-stopnika učiteljstva, od katerih mora biti eden član deželnega šolskega sveta, drugi pa iz skupine, kateri pripada učitelj, ki naj se kvalifikuje. Vsak član ima svojega namest-nika.

Komisijo pri okrajnem šolskem uradu imenuje deželni predsednik ali njegov na-mestnik, komisije na sedežu nadzorništva manjšinskih šol pa ministrstvo prosvete. Obe komisiji sta podobno sestavljeni. Pred-stojnik okrajnega šolskega urada predseduje okrajni komisiji, za manjšinske šole pa urad-nik, ki ga določi ministrstvo. Drugi člani so okrajni šolski nadzorniki, dva zastopnika učiteljstva na isti način kot pri deželni ko-misiji in kot peti član pravnik iz uradniških vrst okraja.

Kvalifikacija je sledeča: 1. odlično, 2. prav dobro, 3. dobro, 4. zadovoljivo, 5. neza-dovoljivo. Od tretjega reda dalje se sme učitelj pritožiti na višjo instanco; ki sklepa končno veljavno.

Vojaška prezenčna služba se ne šteje za napredovanje.

Pragmatika določa dalje podrobne pred-pise za disciplinsko postopanje. Pri dežel-nem šolskem svetu in pri ministrstvu prosvete se ustanove disciplinarne komisije. Po-leg njih so višje disciplinarne komisije pri ministrstvu prosvete. Komisije imenuje mi-nister, in sicer za dobo treh let. V njih so člani in uradniški urada, pri katerem je usta-novljena komisija in zastopniki učiteljstva vseh kategorij. Komisije razpravljajo in skle-pajo v petčlanskih senatih.

Nadaljnji odstavki razpravljajo podrob-neje o disciplinskem postopanju, o dopustih,

In naš boj?

Naš boj za izboljšanje gmotnega stanja ne moremo več pustiti samo na vodstvu or-ganizacije. Razpresti ga moramo po vseh društvi in do zadnjega člana. Vsi se mora-mo oglasiti v tem vprašanju, vsi moramo prispevati k temu boju! Društva naj pošil-jajo tozadevne resolucije in članke posebej »Učiteljskemu Tovarišu«, ki bo vse to stalno priobčeval na posebnem mestu, da bodo čuli naš glas merodajni činitelji ter jim bo stalen opomin, dokler ne bodo storili svoje dolž-nosti!

o upokojitvah, o zamenjavi službenih mest, o stranskih službah, o izpremembah službe-nega razmerja in izstopu iz službe.

Za časa velikih počitnic smejo učitelji zapustiti svoje službene kraje, vsikdar pa morajo to naznaniti svojemu upravitelju in mu naznaniti tudi svoj počitniški naslov. Upravitelji imajo za časa počitnic pravico do rednega dopusta, ki se sme nastopiti šele po izvršenih zaključnih poslih in se konča pet dni pred rednim začetkom novega šol-skega leta, upravitelj pa mora poskrbeti za brezhibno vršenje uradnih poslov za časa počitnic na ta način, da ima svojega namest-nika. Nastop dopusta mora javiti nadreje-nemu šolskemu uradu in mu dati svoj počit-niški naslov. Iz posebnih službenih ozirov se lahko učitelj tudi v počitnicah pokliče na svoje službeno mesto. V tem slučaju se mu povrnejo potni stroški po službeni pragma-tiki. Pri daljših kot enoletnih dopustih se prejemki ne izplačujejo in se tudi doba ne šteje v napredovanje niti v pokojnino, izje-me se lahko napravi v posebnih ozira vred-nih slučajih, če se nanaša dopust na interes javnosti ali znanstva. Tudi dopusti daljši kot tri mesece se smejo dovoljevati pod istimi pogoji. Samovoljno podaljšanje dopusta se smatra za službeno ostavko.

Učitelj se poleg svoje službe ne sme pe-čati s poslom, ki je njegovemu ugledu na kvar in ki se ne strinja z važnostjo in do-stojnostjo učiteljskega poklica. Brez dovo-ljenja nadrejenega urada ne sme:

1. Voditi zasebne šole ali zasebnega za-voda za pouk in vzgojo.
2. Voditi podjetja za dobiček.
3. Sodelovati kot član pri akcijskih in drugih družbah, ki so se ustanovile radi do-bička.
4. Poučevati privatno učence zavoda, na katerem deluje in vzeti take učence na hrano in stanovanje.
5. Ne sme sprejemati v naturalno sta-novanje podnajemnikov.

Vsako zaposlenost proti plačilu mora naznaniti nadrejenemu uradu.

Učitelj ne sme sprejemati nikakih daril niti v denarni niti v kaki drugi obliki, ki se mu ponujajo z ozirom na vršenje njegove službe, bodisi naravnost njemu ali pa njego-vim svojem. Tudi sicer si ne sme izgo-varjati nikakih ugodnosti pod kakršnimkoli izgovorom. Za sprejem častnih daril je po-trebno dovoljenje nadrejenega urada.

V Trzinu, 4. novembra 1928.

Po E. Lippertu — A. Lajovic.

NOTE

za petje, klavir, violino i. t. d. za šolo in dom

Za naročilo zadošča dopisnica.

(Gg. učitelji poseben popust.)

dobavlja po najnižji ceni

„MATIČNA KNJIGARNA“

LJUBLJANA

Ideja samoizobrazbe.*

Našlo se mnogo dece, zaposlene u noč-nom radu kod pekarskih preduzeća u Srbiji i u Vojvodini. (Sred. I. R.)

Zaposlene šegrtu po 10—12 sati dnevno često je. (I. R. Ljubljana, 1921.)

I šta sad? Kako Moderna Pedagogika da ostvari svoj cilj na ovoj deci? Kako od ove jadničadi da stvori srečne ljude? Kako? Na koji način? Kojim sredstvima? Kako, kad sreća ove dece nije u njima? Naprotiv, ona je izvan njih. U njima je samo nesreća. Ne njihovom krivicom, nego krivicom drugih, ona su u sebi donela na svet nesreću. I ne krivi-com njihovom nego krivicom društva ona provode svoj vek u teškim socialnim prilika-ma, koje im onemogućavaju svaku sreću.

Ovaj problem, koji drug Osterc pridaje Modernoj Pedagogici nije njen. Njime su se bavili verski reformatori, filozofi a naro-čito siti i zaludni ljudi. Ima ih koji su čitave knjige napisali, govoreći šta im na um padne. Uzmimo primer Džona Loka. On je na-pisao čitavu knjigu o tome sve samih glu-posti i neistina. Ta mu se knjiga zove **Zadoboljstva u životu**. Samo jednu misao iz te knjige. Ako je ko nesrećan, veli on u njoj, ne zaboravi da je do njega samog krivica za nesreću, jer je bog stvorio sve ljudi da budu srećni. Koliko gluposti?

Ovakve gluposti nisu dostojne Moderne Pedagogike, kojoj je cilj stvaranje realnih ljudi, koji žive na zemlji i rade da bi zado-voljili svoje telesne i duševne potrebe, bez čega se ljudska sreća ne može ni zamisliti.

Na kraju smo ovoga odeljka. Zato da završimo. Veliki broj pedagoga kako u prošlosti tako i u sadašnjosti ne obziru se na stvarnost. Ne proučavajući stvarnost oni, na suprot očiglednim factima, stvaraju čitav svet iluzija i traže da im se te iluzije ostva-ruju kao veliki društveni ideali. Zato Mo-derna Pedagogika: a) odbacuje sve iluzije stvorene filozofskim spekulacijama, b) pro-učava stvarnost i c) na objektivnim činjenica-ma stvara sebi ciljeve koji se mogu ostva-riti. Ona je zato empirija a ne filozofija.

Prema svemu tome vaspitaču je potrebna Biosocialna Pedagogika koja proučava ne filozofiju već sredinu u kojoj raste vaspita-nik. Međutim za proučavanje sredine treba poznavanje ne filozofije već sociologije.

II.

Psihologija.

Drug Osterc je konzekventan. Metafizi-čar po pedagoškim ciljevima on ostaje takav i u psihološkim pitanjima, koja treba da za-nimaju nastavnika i vaspitača. Po njemu, ili bolje reći po Novoj Psihologiji, koju on za-stupa, u vaspitanju se postiže samo to, što je u razvoju čoveka organsko, to jest, što se sve njegove pratile saskim slobodno i har-monično razvijaju. Drug Osterc dalje misli da je Nova Psihologija već i danas pedagogu pružila dovoljno sredstava da se prihvati svoga novoga dela, u kome novo vaspitanje mora sprečavati neposredno mešanje raznih kulturnih tvorbi u svoj delokrug, jer bi se time sprečavalo da dete nađe samo sebe i da se čovek u danome trenutku slobodno odlu-čuje za ovu ili onu tvorevinu (versku, soci-jalnu, privrednu i drugu).

Ja sam rad, da druga Osterca najlepše shvatim, ali njegova misao, da Nova Psiho-logija pokušava da dostigne sve te pratile i da ih dalje razvija, ostaje za mene nešto, ako ništa drugo a ono kao nešto nedovoljno jasno rečeno. To mi ovde smeta potrebnom razvoju misli. Pa ipak, mišljenje druga Oster-ca, da Novo vaspitanje odbacuje mešanje kulturnih tvorevina i njegovo naivno shva-

* Ta članek je poslal »Učit. Tov.« tov. Dragiša Mihajlovič, kot odgovor na članek tov. Osterca. Priobčujemo ga, kakor doslej vse druge v tem oziru. Uredn.

LISTEK.

Volčiči.

Tudi izvidniki (skavti) imajo svoj naraščaj. To so »volčiči«, za katere je najpriklad-nejša doba od osem do enajst let. Dečki v tej dobi večinoma prekipevajo razigranosti, polni so hrepenenja po udejstvovanju, žele dela, romantike, gredo se radi »vojske«, igrajo se mad vse radi, a njihovo počenjanje je večinoma brez sistema in trajne vrednosti. Brez navajanja k dobremu in brez nadzor-stva že tedaj lahko utrpe vsestransko škodo. Toda tudi silo naših malih se da voditi tako, da ima človeštvo od nje korist, mladina pa dobro podlago za bodočnost. Ker po svojem telesnem ustroju dečki do enajstega leta ne morejo delati s skavti, so Angleži ustanovili naraščaj, ki ga pri nas nazivamo kakor sem že gori omenil, »volčiči«. Tudi volčiči so tam silno razširjeni, mestoma tako, da so morale šole ustanoviti svoje posebne čete, ki jih vo-dijo učitelji. Seveda so ti učitelji skavti v pravem pomenu in svojim malim bratom vol-čičem v resnici vzorniki. Učitelji so sploh v

prvi vrsti poklicani, da vodijo izvenšolske mladinske organizacije, kjer najdejo posebno v skavtizmu široko in vsestransko možnost najkoristnejšega udejstvovanja. Posebno le-po in važno pa je delo med volčiči. Mlada deška duša je polna romantike, je pa tudi še povsem mehka in tedaj je čas, da jo obliku-jemo, previdno in pazljivo, da ostane lepa. Kazati ji moramo plemenite cilje, da začne že v srečnih mladih letih hrepeneti in stre-miti k njim. Dečke pa tako lahko osrečimo z zaposlilitvijo in udejstvovanjem pri dobrih delih in življenjem v prirodi, z deli, ki mo-rejo popolnoma zadovoljiti dečka samega in njegovo okolico. Da je mogoče doseči res-lepe uspehe na tem polju, nam dokazuje zo-pet Anglija. Volčiči, skavtski naraščaj, šteje med svojimi vrstami že rešitelje, male do-brotnike in viteze. Vsa ta vrla mladina želi delati dobro, koristiti državi in vsem ljudem sploh. Poglejte Anglijo in videli boste, da to delo ni zaman. O nekem volčiču je znano, ker ni mogel stoniti drugega dobrega dela, je stanujoč v hišici pod klanecem, vedno pritekel na cesto, kadar je privozil kolesar in prosil, da mu je smel potiskati kolo po str-mini. Kdor se zamisli v svojo davno minulo otroško dobo, ve, kako globoko so se vtis-

nila v njegovo dušo dela, ki jih je gnan od plemenitih nagibov storil nesebično za svoje mlade tovariše in kakšne posledice so imeli ti doživljaji za poznejše življenje. Gajiti plemenita čustva v dečkih in jih navajati k tra-jnemu dobremu udejstvovanju, je odločilnega pomena za človeštvo.

Vzgoja volčičev temelji na sledeči ob-ljubi:

1. Obljubljam, da bom zvest Bogu, dr-žavnemu poglavarju in zakonom volčičev;
2. da bom storil vsak dan vsaj eno dobro delo.

Zakona volčičev pa sta: 1. Volčič uboga Starega volka (vodnika); 2. volčič ne stori ničesar preden ne vpraša. (Ta zakon se bo naj-brže izpremenil tako, da se bo glasil: Volčič je nepopustljiv napram samemu sebi). V bi-stvu obsega ta enostavna obljuba z navede-nima zakonoma seveda vse skavtske zakone in je vzgoja tudi temu primerno usmerjena. Volčiči so navezani na duhovno vodstvo sta-rejših še mnogo bolj kakor srednješolski di-jaki. Zato so vodniki volčičev po možnosti starejši skavti, najboljši učitelji. Preko zelo enostavnega izpita »nežne šapice« pride vol-čič do izpita prve zvezde. Tedaj mora po-znati volčič državno zastavo, vezati mora

ambulantni, tkalski, skrajševalni in ribiški voz, znati mora raznožko čez volčiča, neka-tere druge vaje z žogo in dve gimnastični vaji, prinesiti mora potrdilo od staršev, da si vsak dan snaži zobe in nohte, da diha skozi nos in razloži mora, zakaj vse to dela.

Izpit druge zvezde zahteva že nekoliko več: volčič mora znati Morsejevo abecedo in znati z njo signalizirati, poznati mora osem strani neba; narediti mora uporaben predmet in ga darovati krdelu, predložiti mora potrdilo staršev, da zna očistiti obleko in čevlje, očistiti sobo (pomesti, pobrisati prah, pospra-viti itd.); nesti mora ustno sporočilo, obsto-ječe iz 15 besedi, najmanj pol ure daleč; znati mora pet gimnastičnih vaj; vedeti mora, kako je ravnati z rano in opekline na roki; v hranilnici mora imeti najmanj 15 Din.

Ti izpiti imajo namen upeljati mladega človeka v delo in početke samostojnosti, uče ga pa tudi spoštovati tuje delo.

V kolikor le dopuščajo dolžnosti hite vodniki s svojimi volčiči v prosto prirodo: na polje in gozd. Posebno zadnji nudi vol-čiču največje užitke s svojimi čudeži in skriv-nostmi. V gozdnem mraku ga obdaja pre-mnogo skrivnostnih bitij, od raznovrstnih, tajnih moči polnih gob do stoletnih drev-

tanje postanka socijalnog osećanja, daje nam razloga za nekolike misli o Psihologiji i njejoj vrednosti za nastavnika i vaspitača a to će reći za učitelja.

Posmotrimo je prvo u odnosu na nastavu pa onda u odnosu na avspitiranje i ako to dvoje uvek ide jedno s drugim.

Pre svega drug Osterc mnogo veruje Psihologiji u opšte a naročito Novoj Psihologiji. Ta je njegova vera tako duboka da bi po toj veri Nova Psihologija trebala da stvara dečje ličnosti po ciljevima Pedagogike lako i brzo. Ova vera druga Osterca ranijega je porokla. Nju su porodili radovi Mojmana, Tornadajka, Prajara, Šinea, Šterna, Binea, Stenli Hala, Baldvina, Cemberlena, Titera, Šarka, Goltona, Keteka i mnogih drugih psihologa. Radovi ovih ljudi stvorili su na osnovama Pedagoške Psihologije Eksperimentalnu Pedagogiku, koja je ovu veru popela do vrhunca. Na žalost ova se vera u Pedagošku Psihologiju pokazala iluzornom. Na tu iluzornost ukazao je još Džems u svojim Lekcijama iz Psihologije napisanim za učitelje. Mi smo, govorio je on tamo, preživeli vreme neobičnog zanosa psihologijom; stvarani su psihološki laboratorijumi i katedre za Psihologiju; pokretani su psihološki žurnali; svi su govorili samo o psihologiji; ipak svi nepraktični eksperimenti i pedantska ispitivanja pamćenja, pažnje, asocijacije i drugo, što nam se nameće kao jedinstvena osnova jedino naučne Pedagogike, malo su što dali učitelju.

U tačnost toga zaključka mora verovati svaki ko je proučavao tekstove Binea, Šterna, Alise Dekedr, Berta i drugih. Apstrahujući njihovu opširnost i njihovu komplikovanost, koja ih često puta čini za učitelja neupotrebljivim, oni učitelju kao nastavniku ne daju ništa pouzdano. Zato se vrlo često psiholozi koreguju pedologom i sociologom.

Da navedemo jedan lep primer toga fakta, koga veliki broj današnjih pedagoga i psihologa nije svestan. Taj primer daje nam P. P. Blonski u svome delu Pedologija.* On navodi ovaj slučaj. Kod nas u školi, veli on, u prvom odeljenju, bio je jedan devetogodišnjak. Ma kako da smo s njim postupali, u nastavi se od njega dobilo vrlo malo: u razredu se mučio, drugovima se nije približavao, nije mogao naučiti pismenost kako treba. Na našim školskim večima često smo o njemu govorili, ali ma kakve nastave i vaspitne metode da smo preduzimali, ni do kakvog se rezultata nije došlo. Tada nam je palo na pamet da našeg mališana podvrgnemo pedološkom ispitivanju. I zaista, posle svestranog ispitivanja pokazalo se da on u samoj stvari nije devetogodišnjak, već jedva šestogodišnjak. I ne gledajući na to, što je po krštenici imao 9 godina, što se on u istini rodio pre 9 godina, on je ipak u svemu bio šestogodišnjak — i anatomski, i fiziološki, i psihički.

Šta nam je za našu praksu dalo ovo saznanje, da je on u samoj stvari šestogodišnjak? Nikako ranije mi nismo mogli shvatiti zašto on tako često ide u dečji vrt gde sedi po čitave časove, čak i u praznoj sobi, za sve vreme zadržavajući se sa azbukom Montesori. Neki od nas to ranije nisu ni primećivali, neki su se na njega i ljutili. »Devetogodišnjak, a teži k malisanima!« Tek sad posle pedološkog kabineta nama su se otvorile oči, i mi smo razumeli, da je dečji vrt za njega najbolja sredina, i da za njega nisu školski metodi obučavanja pismenosti. Do pedološkog ispitivanja mi smo bili prestupnici prema ovome detetu: držali smo ga u sredini koja je za njega bila tuđa na poslovima koji su za njega bili teški, uzalud trošili vreme i snagu i škodili mu.

A šta se tek može reći za ogroman broj dece koju rađaju sifilistični, tuberkulozni, alkoholom i raznim drugim polnim bolestima

* R. R. Blonski: Pedagogija, izdatelstvo »Rabotnik Prosvetljenja« Moskva 1925.

ma zaraženi roditelji? A šta li tek za decu Radničke Klase, koju od začeca do groba čekaju jad i čemer, koji ih guše telesno i duhovno?

Stvar je jasna: u ovakvim slučajevima ne pomažu ništa ni individualna psihologija ni psihoanaliza, pa ma koliko to one na to pretendovale.

Ali podimo dalje. Da vidimo koliko individualna psihologija i psihoanaliza daju vaspitaču snage za ostvarenje vaspitačkih ciljeva. (Konec prih.)

Splošne vesti.

— Teškoće pri izplaćilu razlik vdovam. Pri izplaćilu razlik vdovam po umrlih državnih uradnikih so nastale teškoće. Delegacija ministristva financ in sodišče smatrata, da te razlike ne pripadajo samo vdovam po umrlih državnih uradnikih, ampak sploh vsem ožjim družinskim članom, dedičem po umrlem državnem uradniku. Pravico do razlike pa imajo tudi upniki, ki dosedaj niso mogli izterjati dolgova po pokojnem uradniku. Iz tega razloga bo delegacija ministristva financ odalala sedaj spiske vdov, ki pridejo v poštev za izplaćilo razlik, pristojnim okrajnim sodiščem, kjer so se vršile zapuščinske razprave po umrlem državnem uradniku. Ta sodišča morajo ugotoviti, ako je poleg vdove še kak zakoniti dedič, ki ima pravico do razlike, oziroma, če so se prijavili kakki upniki, ki še niso izplaćani. Ako se otroci (sinovi in hčere) odpovedo razliki v korist vdove, dobi vso razliko izplaćano vdova. V tem slučaju bo šlo gladko, če ni nobenih upnikov. Ako se pa to ne zgodi in če obstojajo upniki, se pa obnovljena zapuščinska razprava zna vleči. Pretečeni teden je bil član vodstva pov. UJU pri merodajnih faktorjih na sodišču in pri delegaciji ministristva financ, ter je zainteresiral merodajne činitelje, da se zadeva pospeši. Isto je storila Zveza državnih nameščencev. Opozarjamo vdove, da pospešijo razpravo in izjavo tudi same pri zapuščinskem okrajnem sodišču, da pridejo čimprej do denarja.

— Kakor smo prejeli naknadno zadnjo informacijo bo delegacija ministristva financ poslala vdovam direktno priznanice, ki jih morajo izpolniti. S temi priznanicami se morajo zgledati pri zapuščinskem okrajnem sodišču, ki jim bo dalo potrebno potrdilo, da so one zakoniti dedič, ki je upravičen dvigniti razliko.

— Izplaćilo »razlike« od oktobra 1923 do maja 1924. Po »Oinovníškem glasniku« štev. 139 posnemamo tole vest, ki mora zanimati vse državne nameščence, zlasti upokojence: »Na željo bivšega finančnega ministra g. dr. Markovića se je izločila iz 10 milijonskega kredita za izplaćilo te »razlike« vsota Din 1.000.000, ki naj bi služila za izplaćilo razlike posameznikom, ki so v izjemno nepovoljnih gmotnih razmerah in bi jim bilo izplaćilo v resnici za rešitev v bedi. Nameni g. ministra Markovića so bili čisti in plemeniti in se jim ne da nič očitati. Toda čim je omenjeni odlok stopil v veljavo, se je — žal — videlo, da se te intencije ne morejo oživotvoriti. Za izplaćilo iz tega izločenega milijona so se zgledali mnogi, ki se baš ne morejo prištejati v vrsto najbolj potrebnih. Prvi so se zgledali visoki državni funkcionarji, ki se sicer ne morejo pritoževati nad nezadostnimi presjemki. Umevno, se ti niso omejili samo na to, da bi predložili formalno prijavo, temveč so izkoristili ves svoj vpliv in vse zveze, da dosežejo izplaćilo. Ob takšnem stanju se je na pristojnem mestu takoj ugotovilo, da je cilj, ki ga je imel ta milijon, popolnoma zgrehen. V sled tega je na predlog generalne direkcije računovodstva g. finančni minister odločil, da se kredit 1.000.000 Din, oziroma ostanek, nekaj nad 800.000 dinarjev — okoli

občini, imena gora, hribov, potokov, luž, travnikov, gozdov in jam; imena psov, goved in konj; samostalnik v zvezi s predlogi; nedoločnik; zloženi glagoli; pretvarjanje stavkov v sedanjji, pretekli in prihodnji čas; pretvarjanje stavkov v ednino, dvojino in množino; pogojnik; dvopičje in vejica pri naštevanju predmetov; vprašanja; odgovori; povelja, ukazi in prepovedi. Napake v dnevniku naj služijo kot podlaga za pravopisne vaje. Vsaka vaja naj bo enoten sestavek, ki naj se ozira na določen predmet ali pojav, obenem pa naj upošteva le eno pravopisno pravilo, n. pr. se isti samostalnik ponavlja v raznih sklonih ali isti glagol v raznih oblikah, piše se o bližnjih vaseh, o domačih živalih in se cmenjajo imena.

2. Računstvo.

Računanje: Štetje do 100; ne glede na mestno vrednost; nato razvrstitev po deseticah; seštevanje, odštevanje in množenje, najprej v deseticah, potem preko desetice; poštevanje z 10, 5, 2, 4, 3; deljenje in merjenje brez ostanka; polovice; četrtinke; pisane računske naloge. Od začetka računajo le s predmeti: denarjem, cveticami, listi, sadovi, grahi, žitnimi zrnji, paličicami.

Merski sestav: Štetje z dinarji in parami; merjenje z metri in centimetri; tehtanje s kilogrami in dekagrami; merjenje vode z litri, pollitri, četrtinkami, osminkami in šestnajstinkami; koliko dni, tednov, mesecev ali let je minulo od kakoga dogodka; koliko ur in minut traja kako delo; koliko sekund je minilo od enega udarca do drugega; kolikokrat dihne človek v eni minuti; kolikokrat udari srce v eni minuti; koliko cm² meri kvadrat, pravokotnik, romboid ali romb na papirju, ki je kvadriran na cm², koliko dm² na tabli, ki je kvadrirana na dm², koliko m² na dvorišču, ki je kvadrirano na m². Kvadrirajo otroci v višjih razredih.

„Izbrala sem“

pravi razumna Mica. „Med vsemi snubci tistega, ki mi je prinesel RADION. On misli na to, da sebi in meni olajša življenje, kot to dela RADION pri perilu. Z RADIONOM ni več mučnega pranja in mencanja, ker pere sam.“

Varuje perilo!

200.000 so že odnesli — prenese v korist one vsote 9 milijonov, ki naj služi za izplaćilo služiteljev, upokojencev in družin umrlih uradnikov. G. minister se je potemtakem v interesu pravičnosti, ki je edino na ta način mogla biti zavarovana, odrekal pravici, dani mu s sklepom ministrskega sveta, da odobrava izjemno izplaćilo prejemkov. — Odlok g. ministra moramo samo pozdravljati, ker vsi vemo iz skušnje, da so »izjeme« od rednega postopka v upravi v večini primerov nepravilne pa tudi nemoralne. Na ta način pa je prerezana možnost vsakega favoriziranja in zlorabe osebnih zvez in prijateljstva. — Sedaj je pripravljena v generalni direkciji razdelitev kreditov po plačilnih blagajnicah in bo v najkrajšem roku izvršena. Žal, kredit ne zadostuje, da bi prišli na vrstni red služitelji, kolikor se jim razlike niso poravnale že prejšnji dve leti, potem upokojenci s polnimi službenimi leti, oziroma dopolnjenim 65. letom starosti, nazadnje pa družine umrlih uslužbenecv, ki so bili prevedeni in razvrščeni ter si pridobili pravico do razlike. Zahteve plačilnih blagajnic presegajo vsoto 25 milijonov dinarjev, dočim je kredit manjši kakor 10 milijonov. V sled tega bodo vsakega prvenstveno izplaćane v vsej državi družine umrlih uslužbenecv. — V zvezi s tem priobčujemo, da dela po zanesljivih vesteh gosp. finančni minister intenzivno na tem, da se izpelje neka operacija, ki naj mu mudi sredstva za likvidacijo vseh državnih visečih dolgov, med katere pridejo na prvo mesto uradniške razlike in ostale uradniške še neporavnane zahteve. Računa se, da se bo mogla ta operacija končati v dveh ali treh mesecih, tako da pridemo vsi na vrsto še v tekočem bužetnem letu. — Če bo srce mila in se to uresniči, ne bo prezgodaj.« (»Naš Glas«).

— Razlika se uradnikom izplaća v celoti. »Slovenec« poroča: »Finančni minister gosp. Subotić je izjavil časnikarjem, da je takozvano švedsko posojilo gotovo ter da se bo uporabilo za viseče dolgove. Kakor je izvedel Vaš dopisnik, se bodo s tem zneskom pokrili vsi dosednji viseči dolgovi, ko bo posojilo realizirano, med njimi tudi zaostanki razlik plač državnih uradnikov.

— Seja širjega sosveta UJU — poverjenstvo Ljubljana se bo vršila 8. decembra 1928 na Zidanem mostu. Dnevni red bomo objavili pravočasno.

— Prevedba kronskih pokojnin. Pri dolečevanju dinarskih pokojnin starim kronskim upokojencem in upokojenkam kažejo nekatera ministristva čudno skrb za pravičnost in »enakopravnost«. Dočim so v nekaterih resortih upokojenci s »kronskimi« presjemki že prevedeni, in sicer točno po uredbi, delajo v drugih centralnih oblastvih vedno nove zapreke in ovire ubogim kronskim pensionistom. Posebno v finančnem ministristvu

je opazati veliko »naklonjenost« tem največjim revežem. V celi vrsti slučajev so odmerili upravičencem (kam) preizkuse pokojnine, dasi je ljubljanska finančna delegacija izdala zanje strog po zakonu in uredbi predloge. Brez utemeljevanja so določili pokojnine z znatno nižjimi zneski nego jim v resnici pripadajo. Predlogov ljubljanske delegacije sploh niso upoštevali. — Proti takemu postopanju je čuti vsak dan več pritožb, ki so tembolj upravičene, ker se tudi s to, po 10. letih doseženo korekturo pokojnin slabi in čisto nevzdržni položaj upokojencev komaj izboljša. (»Naš Glas«).

— k Razprave. Izdaja Znanstveno društvo za humanistične vede v Ljubljani — 1928. — IV. del. — Knjiga vsebuje sledeče razprave: 1. Peter Skok: O simbiozi i nestanku starih Romana u Dalmaciji i na Primorju u svijetlu onomastike. 2. Anton Bajec: Romanizacija in jezik rimskih provinc Norika ter obeh Panonij. 3. Ivan Prijatelj: Slovensko, slovansko in južnoslovansko vprašanje pri Slovencih na prelomu 60-ih in 70-ih let. 4. France Veber: Problem predstavne produkcije. 5. Fran Bradač: Arhitektonika in Simetrija v stari klasični poeziji. — Knjiga se narača pri upravi Znanstvenega društva za humanistične vede v Ljubljani, Univerza.

— Seja šolskouspravnega odseka pov. UJU bo v soboto 10. novembra 1928 ob 15. uri v Učit. tiskarni v Ljubljani.

— Šolski zakon. Prosvetni minister je oddal projekt zakona o narodnih osnovnih šolah dne 31. oktobra t. l. narodni skupščini na uzakonjenje. Vsi narodni poslanci so že dobili projekt v proučevanje.

— Šolskouspravni odsek v Mariboru prosi vsa učiteljska društva kakor tudi posameznike, da mu pošljejo gradivo, ki spada v njegovo področje, čimprej v obravnavo. Posamezniki naj vpošljejo potom svojega društva. Prejšnje gradivo se je po večini že predelalo, novega pa dohaja jako malo, dasi bi bilo materiala več nego dovolj. Ne zanašajte se samo na druge! Uspešno delo je možno le s sodelovanjem vseh. Gradivo naj se pošlje poverjenstvu Ljubljana, katero ga potem dostavi po zabeleži odseku.

— Učit. dom v Mariboru opozarja na rubriko »Naša gospodarska organizacija« v današnji številki. Ako se poprimemo intenzivnega dela za U. D. z uporabo in širjenjem zaloge ter s poravnavo članarine, moremo s sigurnostjo računati, da realiziramo svoj cilj že s prihodnjim šolskim letom.

— Zveza državnega uradništva. Dne 2. in 3. novembra t. l. se je vršila pod predsedstvom dr. Mike Jovanovića seja glavnega odbora Zveze državnih nameščencev. Prisotni so bili vsi člani glavnega odbora in delegati pokrajinskih zvez. Slovenijo sta zastopala g.

nih velikanov, ki vsi vzbujajo sveti strah in spoštovanje. Tam v prirodi in pričo lepega božjega stvarstva se dečku čisti duša in dviga srce. Kje mu moreš bolje predočiti in dokazati božanski izvor stvarstva kakor ravno sredi prostranih gozdov in vrhu razglednih vrhov? Mladina pa je dovzetna za vso lepoto prirode in čudovitost njenih bitij. Pri tem, da pridobiva duša trajnih zakladov in stikov z najlepšim kar more nuditi zemlja, pridobiva tudi telo, kajti kaj mu more bolj koristiti kakor sveži zrak, voda in solnce?

Danes imamo v Sloveniji le prav malo volčičev. Edini mariborski steg izvidnikov ima malo boljše krdele teh malih naraščajnikov. Temu je krivo pomanjkanje odraslih vodnikov, ki bi, polni ljubezni do mladine, hoteli pridobiti skavtskih znanosti in žrtvovati nekoliko svojega prostega časa dečkom. Kakor sem že prej omenil, bi bili učitelji v to najboljše poklicani. Z ustanovitvijo volčičev pa bi izredno mnogo koristili narodu, ker bi njegov naraščaj vzgajali k dobremu, predvsem k ljubezni do vseh, kar je našemu od političnih in drugih strasti razdvojenemu narodu tako zelo potrebno.

JOSIP DOLGAN:

Učni načrt kmetske delovne šole.

II. razred.

(Konec.)

Pravopis. Razstavljanje i prostega stavka v besede; prva beseda se piše z veliko začetnico; na koncu stavka je pika; besede na »lj« in »nj«; besede, ki se končujejo na zveneče soglasnike; krstna in rodbinska imena; hišna imena; vasi v občini; vasi v drugi

Paternoster in dvorni svet. dr. Ferjančič. O izvršenem delu je poročal glavni tajnik dr. Gjorgjevič. Med drugim je tudi povdaril vpliv dogodkov od 20. junija na delo organizacije. Nekateri člani so bili za reorganizacijo, ki pa se je odložila do prihodnjega kongresa. Govorilo se je tudi o preobdobju državnih uradnikov, ki so bolj obremenjeni od zasebnih nameščenec. Sklenjeno je bilo, da se proti tej preobremenitvi napravijo potrebni koraki.

— **Uradniška internacionala**, 31. maja, 1. in 2. junija t. l. je bil kongres centrale Zveze inozemskih uradniških organizacij. Zastopane so bile Francoska, Nemčija, Avstrija in Holandska. Dogovarjali so se tudi, kako združiti nemško uradniško internacionalo in internacionalno federacijo javnih nameščenec, ki sta v sporu. Nadalje je bilo sklenjeno, da se vrši seja Izvršilnega odbora dne 11. in 12. septembra t. l. v Pragi prilikom kongresa reichenberške organizacije. Na tej seji se mora določiti: a) dnevni red seje glavne Zveze federacije sindikalne internacionala, ki se bo, oziroma se je že vršila dne 25. in 26. septembra t. l., b) diskusija o zapisniku ženevske konference ter c) poročilo o pogajanjih z nemško internacionalo javnih nameščenec. Sklepom kongresa 2. junija so diskutirali tudi o izredno kočljivi situaciji grških državnih nameščenec. Pozvani so bili zastopniki Grčije, da se seje dne 11. in 12. septembra v Pragi udeležijo osebno.

— **Zveza državnih nameščenec za Slovenijo** ima svojo pisarno v Frančiškanski ulici št. 6, I. (desno). Informacije se dajejo ob ponedeljkih, sredo in petkih od 5. do 6. ure popoldne, sicer uradne ure za interno poslovanje razen sobot, nedelj in praznikov dnevno od 5. do 7. ure popoldne. — **Tajništvo**.

— **Skavtizem v jetniščinah**. Na Cejlonu in v Indiji so pred leti uvedli skavtizem tudi v jetniščinah. Zanimivo je poročilo enega izmed superintendantov, ki je v svoji jetnišnici ustanovil četo roverov (starejših skavtov ali izvidnikov) in sam postal njihov vodja. Člani so jetniki z nad dveletno zaporno kaznijo. Vodnik čete je bivši morilec, ki mora odsedeti 20 let. Postal je, kakor kaže izkušnja, dober skavt. Vod roverov spi skupaj v eni sobi, ki jo imenujejo »roverški brolg«, je pa seveda vse kaj drugemu podobna kakor jetniški celici. Imajo tudi svoj častni sod, ki je v bivših hudodelcih vzbudil tako zavest, da jih je vodstvo jetnišnice o priliki dolgega pohoda, ki se zahteva za potovanje 1. reda, pustilo na pot same brez čuvaja. Da eden od teh mož se je udeležil celo gilvlskega tečaja. To dokazuje, da vzbuja zaupanje celo v kaznjence čut časti in poštenosti. Ves dan se može uče skavtskih znanosti in ročnosti ter si pridobivajo takozvana veštarstva iz raznih rokodelstev. Nekdo jim je podaril star avtomobil, da se vadijo na njem in pridobivajo veštarstvo šoferja. Presenetljivo je, kako se je v teh možeh dvignil »esprit de corps«, ki je namesto zapora v samotni celici vzgojil ljudi, ki sta jim red in delo postala potrebna. Zopetni povratek v zločinsko življenje se je pri bivših jetnikih izvidnikih zmanjšal od ca. 67% do ca. 3%! Viteška vzgoja skavtska je torej celo pri pokvarjenih jetnikih uspešna.

— **Trhli stebri**. Slovenski uskoki v Prigorju se kažejo prej ali slej kot može pičle moralne vrednosti. Lahki sprejemo vsakterega izmed njih z odprtimi rokami. A le prekmalu spoznajmo, da imajo v rokah mesto cekina — govno. Največkrat doleti uskoka usoda, da jih Lahji vržejo iz svoje srede. Slovenski učitelj K., doma iz B., nameščen v O. pri C. je vstopil v fašistovski stranko in je nosil naslov poročnika nacionalne milice v rezervi. Vsled blestečega naslova in vsled opore po fašistovski stranki, je postal oblasten in domisljaj. Ko je pa deloval nanj alkohol, je postal celo junak. Tako se je zgodelo, da se je parkrat zelo grdo obnašal v sosednih vaseh in se tudi pretepalo po gostilnah. Sedaj pravijo, da ga bodo črtali iz stranke in premestili. Naj narede Lahji z njim kar hočejo, naš rod ga je izobčil iz svoje srede.

— **Oblike kemično čisti barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich**.

— **Ali ste že naročili »Ročni katalog«** za šolsko leto 1928/29, ki vsebuje vse najnovejše odredbe in navodila in stane le 16 Din. — Požurite se z naročili, dokler traja zaloga.

— **Mladina mora biti bistre glave in vedrega duha**. Prava kava mladino slabi. Kuhajte ji zato rajši vsak dan ŽIKO.

— **Spas za domačicu** je Radion. Pranje rublja joj ne odnosi suviše vremena, imade dakle prilike, da se brine za ostale kućne poslove. Sa Radionom pruže se svakome sredstvo za pranje, kojim se pere bez ikakovog truda i da se rublje ne ošteti.

Damam z dežele je posebno priporočljivo trajno kodranje in vodna ondulacija. Separirani oddelek za specialno barvanje las v vseh niansah, kakor tudi za izvrševanje vseh lasnih del se priporoča.

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode, Ljubljana Sv. Petra cesta 12.

Pletenine lastni izdelki vedno v veliki izbiri. Najmodernejši vzorci. Naročila po meri v najkrajšem času. Velika zaloga nogavic. **FR. M. ROZMAN, Ljubljana, Zidovska ul. 7.**

Neverjetna moč

je skrita v malemu zavitku. En poizkus Vas bo prepričal, da

Ženska hvala

perilo napravi snežnobelo. V njej se perilo namoči preko noči, za izkuhanje pa je najbolje, če se vzame

SCHICHTOVO TERPENTIN MILO

Mladinska Matica.

—mm *Mnogo otrok nam je poslalo rešitve brez potrdila poverjenika, da so vplačali naročnino za letošnje leto. Prosimo poverjenike, da opozore otroke na ta nedostatek. Prizadeti tekmovalci nam nemudoma sporoče po dopisnici štev. in stran bloka svoje nove naročilnice, ker bi jih sicer morali izločiti iz tekmovanja.*

Mladinska Matica, pov. UJU Ljubljana.

—mm Zrebanje nagrad se bo vršilo v drugi polovici meseca novembra. Rok za pošiljanje rešitev poteče nepreklicno 15. novembra. Rešitve, ki bi nam došle po tem dnevu, se ne bodo več upoštevale. Kot 1. nagrado je odbor izbral sledeče vezane knjige: Kunaver: Zadnja pot kapitana Scotta (44 Din), 2. De Foe: Levstik: Robinson Crusoe (32 Din), 3. Milčinski: Pravljice (24 Din), 4. Slapšak: Turki pred Sv. Tilmom (24 Din), 5. Flerč: Slike iz živalstva (24 Din), 6. Levstik: Martin Krpan (20 Din), 7. Ribičič: Košji rod (15 Din), 8. Twain: Mali klatež (10 Din), 9. Zupančič: Ciciban (9 Din), 10. Račić: Belokranjske otroške pesmi (8 Din).

za šolsko leto 1928/29 je izšel in stane 16 Din. Naročila sprejema Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Frančiškanska 6.

Naša gospodarska organizacija.

—g Učiteljski dom v Mariboru. Izkaz za junij-oktober 1928. Članarina: Maribor, upokojeno učiteljstvo 80 Din; Maribor, II. deška osnovna šola 140 Din; Slavica Gornik, št. 11 v Slov. goricah 20 Din; Jos. Terčak, šolski uprav. v pok., Smartno ob Paki 20 Din; Ivan Zotter, šolski uprav. v pok., Gomilsko 20 Din; L. in A. Sijanec, Razvanje 40 Din; Ptuj, dekliška osnovna šola 140 Din; Ptuj-okolica, dekliška osnovna šola 100 Din; Krčevina-Lajteršperg osnovna šola 220 Din; Ljutomer, učiteljsko društvo 1000 Din; Tezno, osnovna šola 120 Din; učiteljsko društvo za vranski okraj (sept. in okt.) 116 Din; učiteljsko društvo za slovenjegraški okraj 100 Din. — **Darila:** Robert Vaclavik, župnik, Gotovlje 4 Din; Anton Vodenik, velepos., Petrovče 4 Din; U. K. v Mariboru 5000 Din; Učiteljsko društvo Šoštanj 800 Din. — Vsem darovalcem prav iskrena hvala! — **Gospodarska podjetja:** zemljevidi 17.757 Din; grb 1545.92 Din; Prekmurske pravljice 99.25 Din; Oder 39 Din. — **M. Kožuh**, blagajnik.

Učiteljski pravnik.

—§ Državni uslužbenci — bivši vojak: Pozor! Navzlic čisto jasnim zakonskim določilom je po zaslugi »nadležnih« nastala v vprašanju vstetja vojaških let v državno civilno službo (za napredovanje in za pokojnino) prava babilonska zmeda. Nekatera ministrstva so gladko priznala vsa vojaška leta, tudi kadrski rok in jih vračunala v skupno službeno dobo. Druga ministrstva spet so se upirala z vsemi močmi tej »favorizaciji« prečkanov, odbijala prošnje za vstetje teh let z najrazličnejšimi izgovori in pretvezami, da celo z okrožnicami so zabranjevala vlaganje takih prošenj. Kljub temu se je dogodilo, da se je posameznikom posrečilo pri Državnem svetu prodrati s svojo zahtevo. Tako poznamo nešteto slučajev, da sedi v isti sobi urad-

nik, ki mu je bilo vojaško službovanje pravilno všteto poleg tovariša, ki je morda pet let služil vojake, pa se mu ves ta čas ni upošteval pri določitvi položaja in osnovne plače. V zadnjem času je Državni svet izdal celo vrsto razsodb v prilog uslužbenecem, katerim vojaško službovanje ni bilo všteto. Utemeljuje svoje stališče s sledečimi razlogi, ki so vredni, da jih objavimo: — »Čeprav je odlok o razvrščenju postal izvršen, tožitelju ni ugaslo pravo na priznanje te dobe. Nasprotno, v takih slučajih ima tožitelj pravo, da se mu ta čas vračuna in napaka popravi in to prav tako o priliki določitve pokojnine, kakor tudi za časa službovanja samega, kadar le doprinese dokaze za to. — Država, oziroma ministrstva so dolžna, da vodijo po službenih predpisih točno evidenco službenih podatkov svojih uradnikov. Kolikor te evidence niso vodila, pa se je dogodila kakšna pomanjka v škodo uradnika, ima država, ker je v neki meri zakrivila to napako, tudi moralno dolžnost in pravno obvezo, da popravi to nepravilnost. — To so razlogi, kakršnih v naši uradništvu tako malo naklonjeni državi, ni mnogo čuti. Dajejo nam upanje, da se bodo sčasoma pogledi na uradniška vprašanja tudi v široki javnosti obravnavala na način, ki bo sličen temu pravniško in človečansko enako visokostojecemu naziranju. — Vse tovariše pa, ki jim vojaška leta doslej še niso bila všteta, pa najsi so že vložili prošnje ali me, pozivamo naj takoj vložijo nove prošnje za vstetje pri svojih ministrstvih in se sklicujejo na gornje razloge Državnega sveta. Detajlna pojasnila bodo vsem drage volje nudila njihova strokovna združenja. Prošnje naj vložijo navzlic raznim okrožnicam, ki so po gornjih izvajanjih Državnega sveta same po sebi postale neopravičene in nične. (»Naš Glas«).

Pletenine vseh vrst, jager perilo, volnene nogavice, rokavice, dežnike, čepice, damske torbice, srajce, kravate i. t. d. kupite po najugodnejši ceni pri ŠTERK nasl.

Miloš Karničnik
Ljubljana, Stari trg št. 18

Miroslava Leitgeb, Ljubljana, Jurčičev trg 3
Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija — Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje. —

Stanovska organizacija UJU

Vabila:

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ** zboruje v soboto, dne 17. novembra 1928 v Kočevju. Nadaljevanje dnevnega reda zadnjega zborovanja in občni zbor, ki je zadnjič odpadel zaradi neprilik. Udeležba obvezna. — **Odbor.**

— **UČIT. DRUŠTVO ZA MARIBOR DESNI IN LEVI BREG** ima svoj občni zbor v soboto 17. novembra t. l. ob 10. uri dopoldne v mali dvorani Narodnega doma. Na dnevnem redu so poročila društvenih funkcionarjev, volitve, poročila delegatov, dopisi itd. — Pol ure prej istotam odborova seja. Bodite točni! Na tem zborovanju se bo tudi pobirala članarina za šolsko Matico! Pripravite! Poravnajte zaostalo članarino!

Poročila:

— **UČITELJSKO DRUŠTVO LJUBLJANA-OKOLICA** je zborovalo dne 22. oktobra v Mestnem domu v Ljubljani.

V okraju je 264 učiteljev in učiteljic, od teh je včlanjenih 218, na zborovanju je bilo navzočih 167 članov in članic, t. j. 76.6%.

Situacijsko poročilo: Tov. predsednik pozdravi navzoče članstvo in častita v imenu društva tov. Gradu in tov. Štrklju k imenovanju šolskim nadzornikom.

Ker se tovariši(ice) pri premeščanjih ne prijavijo, oziroma odjavijo, prečita tov. predsednik vse članice(ice) in poziva, da se novi člani(ice) prijavijo.

Tov. predsednik poda kratko poročilo o delovanju Poverjeništvu UJU v letu 1927/28, ki ga izpopolni tov. Kobal. K temu poročilu doda tov. Kobal kratko poročilo o delovanju »Učiteljskih domov« in poziva članstvo, da pristopi in podpira »Učiteljski dom«. V ta namen so se prostovoljno javili v tričlanski gospodarski odsek tov. Kržišnik Alojzij, Zor Miroslav in tovarišica Adela Golobova.

Blagajničarka poda kratko poročilo o stanju društvene blagajne in poziva članstvo, naj redneje plačuje članarino.

Samozobrazba: Tov. Tavčar poda izčrpno poročilo o delovanju O. I. O. in društvenih krožkih.

Izvenšolsko delo: Ker referent ni prejel poročil od posameznih šol, odpade to poročilo.

Reforma šole: Tov. Gašperin poda nekaj lepih misli o delovni šoli.

O delovanju poverjeništvu je izčrpno poročal strokovni tajnik Kobal. Njegovo poročilo je sprejelo navzoče članstvo z odobravanjem.

Predlogi in slučajnosti: Sprejeti so bili sledeči predlogi:

1. Ker smatramo nabavljalne zadruge za privatne ustanove in prisilno včlanjenje kot skrajno krivično, odločno protestiramo proti uredbi in pozivamo centralo UJU, da ponovno zastavi vsr svojo moč, da se uredba razveljavi in povrnejo krivično odtegnjeni zneski.

2. Kot zavedni člani stanovske organizacije gremo preko izpadov na naš stan v dnevnem časopisu, ker se zavedamo, da imamo iskati zatočišče le v stanovski organizaciji, ki odklanja vsako strankarstvo na temelju deklaracije.

3. Pov. UJU pozivamo, da zastavi vse, da se vstavi v novi šolski zakon brezplačno kurivo za učiteljstvo, kakor ga je deležno že sedaj srbsko učiteljstvo.

4. Pov. UJU pozivamo, da odločno vztraja pri zahtevi, da se disciplinsko postopanje za učiteljstvo vrši po zakonu o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbenecih.

5. Ponovno se povdarja, da naj se vodstvo UJU strogo ravna po 4. točki resolucije sprejete na zborovanju na Vrhniki dne 9. junija 1928.

6. Pov. UJU se naroča, da odda uredništvo »Učit. Tovariša« lajku, ki naj bi bil za vsebino »Učit. Tov.« odgovoren le tiskovnemu zakonu.

7. »Mladinska Matica« naj izda v rednem izdajanju knjigo gospodinske vsebine za deklice.

8. Pov. UJU naj napravi vlogo na sodišče, da isto izjavi ali bo smatralo poročila šolskih upraviteljev v bodoče za uradno tajnost ali ne.

9. Odboru se nalaga, da na prihodnje zborovanje povabi glavnega blagajnika UJU v svrhu nekaterih informacij v računu in proračunu pov. UJU.

Ker se je dnevni red izčrpal, zaključijo tov. predsednik zborovanje.

— **LOGAŠKO UČIT. DRUŠTVO** je imelo letni občni zbor v Dol. Logatcu dne 20. oktobra 1928.

I. Statistika. Število učiteljstva v okraju 94, število članov 88, udeležencev 34 (39%).

II. Situacijsko poročilo. Predsednik tov. Štravs otvori redni občni zbor, nato pa poda situacijsko poročilo. V njem po zasluženju ožigosa one tovariše, ki iščejo pri političnih strankah zaščite. Odklanja vsako koketiranje s kakršnokoli politično stranko kakor tudi vmešavanje istih v naše čisto stanovske zadeve. Povdarja, da z disciplino napram organizaciji paraliziramo poskuse, ki nas hočejo ponovno razdvojiti. Posebno paznjo moramo posvetiti materialnim prilikam. Borimo se do skrajnosti proti prikrajševanju naših zakonitih prejemkov.

Tajniško poročilo je podal tov. Šušteršič. Obsega statistične podatke in delovanje odbora med letom. Sledilo je čitanje dopisov. O priliki debate o Učit. tiskarni se je sklenilo: Poverjeništvu UJU naj se tozadevno drži sklepov skupščine v Celju, in ker je Učit. tiskarna privatno podjetje, naj se ne spušča z njo v nikake nove kombinacije. Dalje se

je obravnavala zadeva Dolgan-Urbančič. O tem se obvesti poverjeništvu v posebnem dopisu.

Blagajniško poročilo je podal tov. Am. doljšek. Največje težkoče delajo društvu oni tovariši, ki ne plačujejo redno članarine. Posredno je apeliral tov. predsednik na točno plačevanje članarine, ker ima društvo še sedaj preko 2000 Din zaostankov, ki jih dolguje članstvo.

III. Samoizobrazba. Poročilo o delovanju krožkov odpade, ker je bil določen kot poročevalec tov. Dolgan, ki je pa med tem izstopil.

Volitve. Predlagani absolutorij odboru je članstvo sprejelo soglasno. Na predlog tov. Hrstnika je bil soglasno izvoljen stari odbor. Na mesto tov. Dolgana je izvoljen v odbor tov. Leop. Hladnik. Odbor se je nato konstituiral sledeče: predsednik Karel Štravs, podpredsednik Jos. Ribičič, poverj. samoizobraževalnih krožkov Bog. Medvešček, tajnik Val. Doljak, blagajnik Stanko Andoljšek; odborniki: Leop. Hladnik, Jos. Kobal, Alojz zija Modic, Jos. Šuštaršič, Marija Dolenc, Matilda Dolenc in Danica Mercina. Pregledovalca računov: Fran Mercina in Leopold Hladnik.

Pri slučajnostih je občni zbor soglasno sprejel sledeče resolucije:

1. Odklanjamo vsako vmešavanje od katerekoli strani v naše čisto stanovske zadeve. Smatramo in verujemo, da je organizacija močna dovolj, da pred svojim pragom sama pometa.

2. Pozivamo poverjeništvu UJU, da je v borbi za našo osamosvojitve in proti prikradavanju naših materialnih dobrin bolj borben.

3. Odtegljaj za nabiralne zadruge smatramo kot nezakonito dajatev, proti čemer najodločneje protestiramo. Poverjeništvu naj ugotovi, če plačujejo vse kategorije državnih uslužbencev ta davek.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ je zborovalo dne 13. oktobra 1928 v Kočevju.

Statistika: Učiteljstva je v okraju 158, članstva 86, udeležencev 46, t. j. 53,5%.

Situacijsko poročilo: Tov. Wittine otvori zborovanje in poroča, da bi se imel vršiti redni občni zbor društva. Vsled skrajno neugodnega vremena je udeležba članov šibkejša. Radi tega odpade občni zbor in se vrši zborovanje s skrajnim dnevnim redom.

Tov. Mervič poda poročilo o obeh letošnjih skupščinah. Posebno obširno poročilo o pokrajinski skupščini v Celju je jasno predočevalo obračun vsega dela organizacije.

Slučajnosti: Tov. Trošt pokaže svoj zemljevid kočevskega političnega okraja, ki bo do Božiča natiskan. Obenem poda nekaj smernic, kako si sami načrtamo podrobne zemljevide občine in okraja.

POJASNILO.

Onim tovarišem, ki so me poznali že v predvojni, vojni in plebiscitni dobi, dajem sledeča pojasnila, da ne pridejo radi raznih govoric v zmotu.

Res, hišna in osebna preiskava je bila odrejena proti meni ter se je izvršila nekako septembra t. l.

Dalje je res, da so mi bili zaplenjeni posamezni zvezki sledečih revij oziroma publikacij: Kampf, Naši Zapiski, Bildungsarbeit, Svobodna Mladina, Ogenj, Pod lipo, Majski spis 1928 in das Kommunistische Manifest iz leta 1894. Vse drugo je laž.

Majski spis se je 1. maja prodajal na cesti. Komun. Manifest sem kupil, kakor je še označeno na knjižici sami, menda marca me-

seca leta 1909, pri starinarju v Celovcu za 1 krajcar. Pri študiji Krekovega »Socializma« sem izvedel, da eksistira.

Nisem pa vedel, da so pri nas te publikacije in revije prepovedane in še danes ne vem če so, saj so večini strogo znanstvene vsebine.

Tistemu, ki je polalkoholiziran v oštarijah trosil vest, da sem prevratni element, komunist itd. odgovarjam, da je žalostno dovolj, ako potrebuje take sramotne dokaze za svojo državotvornost. Zase jamčim, da lahko slehernemu svobodoljubnemu državljanu in najpoštenjšemu rodoljubu pogledam v oči. Za danes to.

Prevalje, 1. novembra 1928.

Doberšek Karel, učitelj.

Nove knjige.

—k Dr. Josip Jeraj: Socialno vprašanje. Založila tiskarna sv. Cirila in Metoda v Mariboru 1928. Cena 28 Din. — Knjiga ima štiri glavne dele: A. Uvod v socialno vprašanje. B. Socialno vprašanje v obrtniškem stanu. C. Socialno vprašanje v kmečkem stanu. D. Dodatek.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par, Najmanjši znesek Din 5.—.

Risalo orodje kupite najboljše in ceno pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9.

PERJE, PUH IN KAPOK

PRIPOROČA

A. & E. SKABERNE, LJUBLJANA

Ako si hočete kaj nabaviti,

Ako nimate trenutno potrebnih sredstev,

Ako želite odplačevati v ugodnih mesečnih obrokih, obrnite se takoj na

Kreditno zadrugo detaljnih trgovcev

v Ljubljani, Šelenburgova 7, I. nad.

katera vam hitro in diskretno posreduje kredit, na podlagi katerega kupujete vse, kar potrebujete, poljubno skoraj v vseh ljubljanskih trgovinah.

— Prospekti in pojasnila radevolje na razpolago. —

Ceneno češko perje

1 kg sivga opuljenega perja 70 Din, napol belo 90 Din, belo 100 Din, boljše 125 Din in 150 Din, mehko kot puh 200 in 225 Din, boljša vrsta 275 Din. Pošiljave carine prosto, proti povzetju, od 300 Din naprej poštne prosto. Vzorec zastoj. Blago se tudi zamenja in neugajajoče vzame nazaj. Naročila samo na Benedikt Sachscl, Lobež št. 15 pri Plznu, Českoslovaška.

Poštne pošiljke rabijo iz Českoslovaške v Jugoslavijo približno 10 dni.

Naznanilo.

Puškarna Kaiser se je preselila na Kongresni trg št. 9 v poslopje KINO-MATICA desni lokal.

Fr. Perc, Maribor, Gosposka ul. 34

Zaloga vseh instrumentov, gramofonov, plošč, in drugih potrebščin, dalje godalnih specialitet, violin, najboljših strun „Pirastro-Weichold-Künzel i. t. d. **Pozor!** V Slovenski ulici 28 se nahaja naša specialna delavnica, kjer popravljamo vse instrumente. Pri nakupu in popravilih damo 10% rabat, ako se sklicujete na ta inserat. Popravljene instrumente vračamo franko. Kupujemo tudi stare instrumente.

MEHANIČNO UMETNO VEZENJE

zaves, pregrinjaj, perila i. t. d. — Enflanje, azuriranje, tamburiranje, prebadanje šablon, predtiskanje ženskih ročnih del. — Narodni in najnovejši vzorci.

MATEK & MIKEŠ, LJUBLJANA
Dalmatinova 13. Poleg hotela Štrukelj.

PRIPOROČA SE DAMSKA KONFEKCIJA IN MODNI SALON

ALOJZIJ PAVLIN

LJUBLJANA, Kongresni trg št. 5

Prvovrstna strokovna izdelava damskih plaščev, oblek in kostumov, kakor tudi vse moške garderobe po konkurenčnih cenah. — Lastna zaloga blaga. — Gg. učiteljem in učiteljicam na obroke.

Kdor oglašuje ta napreduje!

Hotel TRATNIK

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25
priporoča lepe zračne sobe.

Priporočamo tvrdke, ki inserirajo v našem glasilu!

Naročajte vsa tiskarska dela za društva, šole, urade itd. itd. v Učiteljski tiskarni v Ljubljani!

„UNDERWOOD“

pisalni stroj ima svetovni sloves, nad 2.000.000 strojev v prometu, nedosegljiv v trpežnosti ter najcenejši. **LUD. BARAGA, Ljubljana**
Šelenburgova ul. 6. — Telefon 2980.

Glavni in odgovorni urednik Ivan Dimnik v Ljubljani. ≈ Za oglasni del odgovarja Rado Grum v Ljubljani. ≈ Izdajatelj: UJU — poverjeništvu Ljubljana, odgovarja Andrej Skulj v Ljubljani. ≈ Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani; zanjo odgovarja France Štrukelj v Ljubljani.